

Městská knihovna Trutnov

Výroční zpráva 2022

Bookstart – klubíku Povídalci

Trutnov, leden 2023

OBSAH

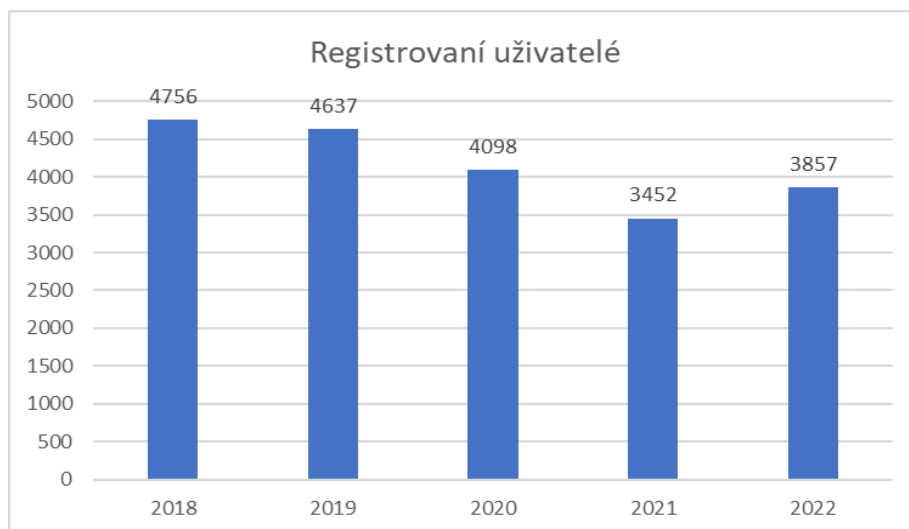
1) SLUŽBY	- 3 -
2) SLUŽBY V REGIONU A METODICKÁ ČINNOST	- 5 -
3) KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE	- 9 -
4) KNIHOVNÍ FONDY	- 10 -
5) HOSPODAŘENÍ KNIHOVNY	- 11 -
6) PRACOVNÍCI	- 12 -
7) TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ	- 13 -

ÚVOD

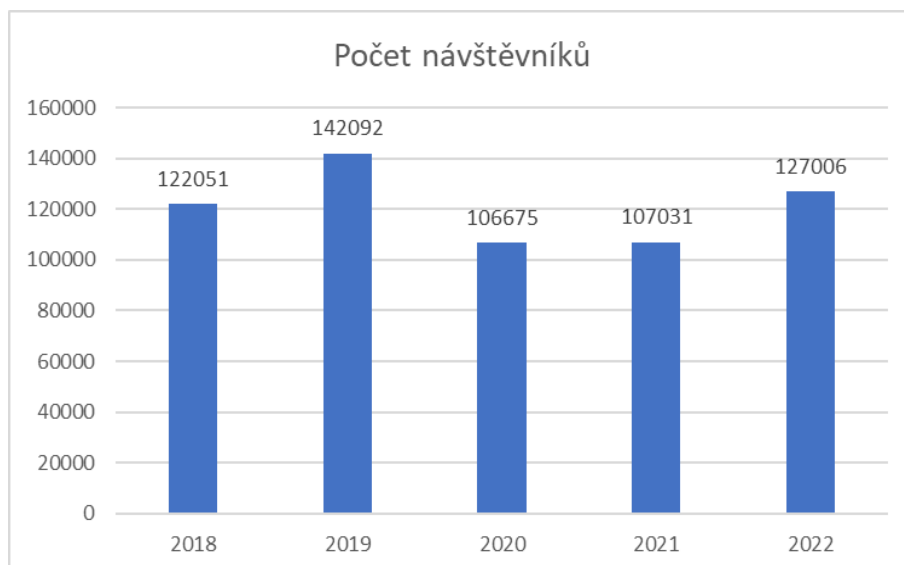
Začátek roku byl ještě poznamenán pandemií COVID-19. Pracovnice se pravidelně testovaly, vstup do knihovny byl pouze s ochrannými prostředky, návštěvníci museli dodržovat mezi sebou rozestupy 1,5 m, byl stanoven maximální počet návštěvníků. Od května byl již provoz knihovny bez omezení. Od pololetí je zaznamenána vyšší návštěvnost, mnoho čtenářů se do knihovny začíná vracet.

1) SLUŽBY

V roce 2022 bylo zaregistrováno 3 857 uživatelé, z toho 3 233 dospělých čtenářů (84 %) a 624 dětí do 15ti let (16). Celkový počet registrovaných čtenářů je vyšší o 405 čtenářů oproti roku 2021.

V tomto roce využilo našich služeb 127 006 uživatelů. Fyzicky navštívilo knihovnu 58 912 osob. Z toho návštěvníků kulturních akcí 1 964 a vzdělávacích akcí 1 848, návštěvníků využívajících internet v knihovně – 693. Počet návštěv on-line služeb (tzv. virtuální návštěvy) – 68 094.

Poskytli jsme celkem 168 551 dokumenty. Výpůjčky se skládaly z naučné literatury (15 068), krásné literatury (101 155), z naučné literatury pro děti (751), beletrie pro děti (8 152), z výpůjček periodik (41 671), kartografických dokumentů (4), zvukových dokumentů (1 495) a stolních her (295). Evidovaných prezenčních výpůjček bylo 29 645 a prolongací (prodloužení výpůjčky před uplynutím řádné výpůjční doby) bylo 32 555.

Jednou za měsíc navštěvují pracovnice knihovny obyvatele Domova pro seniory s nabídkou knih. Stejnou službu poskytují pracovnice pobočky v Horním Starém Městě. Donáškovou službu poskytujeme nepohyblivým či jinak postiženým seniorům. Na jejich telefonické zavolání o výměnu knih reagují pracovnice v co nejkratší době.

V rámci meziknihovní výpůjční služby jsme celkem obdrželi 281 požadavků, z nichž byly kladně vyřízeny celkem 271 žádanky. Z naší knihovny bylo vyžádáno 134 dokumentů, pro naše čtenáře jsme z jiných knihoven zapůjčili 147 dokumentů.

Elektronické služby knihovny

Mezi tyto služby patří webová stránka knihovny (WWW.MKTRUTNOV.CZ) – tu navštívilo 57 121 uživatel – a elektronický katalog (<https://tritius.mktrutnov.cz/>).

Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru knihovny bylo 1 283 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 26.

Vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu evidujeme 53 756 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 14 338.

Počet výpůjček e-knih se zvýšil. Zprostředkovali jsme pro naše registrované čtenáře 998 e-výpůjček knih firmy Palmknihy a Flexibooks, za které jsme zaplatili 63 884,- Kč.

Knihovna poskytuje on-line službu „Ptejte se knihovny“, která je službou českých knihoven nejširší veřejnosti. Tato služba odpovídá na stručné a konkrétní otázky čtenářů krátkým seznamem knih, časopisů, popřípadě i www stránek (do 5 záznamů). Na dotazy zaručujeme odeslání odpovědi na čtenářovu e-mailovou adresu do 48 hodin (v pracovních dnech) od doručení zprávy.

Knihovna má tyto funkční e-mailové adresy:

info@mktrutnov.cz a adresy oddělení dospELE@mktrutnov.cz , detske@mktrutnov.cz , mvs@mktrutnov.cz , studovna@mktrutnov.cz , hsm@mktrutnov.cz , porici@mktrutnov.cz , reditel@mktrutnov.cz , zkf@mktrutnov.cz (akvizice knihovního fondu) , ekonom@mktrutnov.cz .

I z těchto adres jsou zodpovídány dotazy našich uživatelů. Knihovna je také na www.facebook.com/knihovnatrutnov/ a www.instagram.com/tipy_z_knihovny/.

Elektronické služby knihovny (SMS zpráva nebo e-mailem posílané upozornění před blížícím se koncem výpůjční doby, oznámení o připravené rezervaci dokumentu, vlastní upomínky a další informace našim uživatelům) se již staly standartní službou pro čtenáře, která je hojně využívána.

Nová služba pro registrované čtenáře – DNNT

Od tohoto roku nabízíme našim čtenářům novou službu – díla nedostupné na trhu.

Národní digitální knihovna ve svém segmentu Díla nedostupná na trhu nabízí plné texty dokumentů (knihy, časopisů, novin atd.) vydaných na území České republiky, a to knižních vydání až do roku 2007 a periodik vydaných alespoň před 10 lety, aktuálně tedy vydání do roku 2012. Jedná se o dokumenty, které jsou chráněny autorským právem (tj. neuplynulo 70 let od smrti autora) a které nejsou dostupné na trhu, a to včetně dalších vydání, případně i upravených nebo elektronických, ale které byly zařazeny do Seznamu děl nedostupných na trhu. Kromě toho jsou z rozhraní NDK přístupné plné texty dokumentů, které jsou z hlediska autorského práva tzv. volné (autorskoprávně již nechráněné). Služba je poskytována na základě licenční smlouvy Národní knihovny ČR s kolektivními správci autorských práv Dilia a OOA-S.

Možnost čtení plného textu online pro individuální uživatele knihoven prostřednictvím vzdáleného přístupu: U knižních publikací je služba omezena na vydání do roku 2002 včetně. Periodika jsou dostupná vždy s odstupem alespoň 10 let od vydání, aktuálně tedy do roku 2012. Je zakázáno zhotovení digitální i tiskové kopie. Porušení tohoto zákazu je důvodem k pozastavení poskytování služby až do odvolání a případně i k sankcím za spáchání autorskoprávního deliktu porušením autorského zákona. Podmínkou služby je registrace uživatele v naší knihovně, která má uzavřenou smlouvu o poskytování služeb NDK-DNNT s Národní knihovnou ČR.

Služba je uživateli i knihovně poskytována bezplatně.

Počet hodin pro veřejnost činí 48 hodin týdně. Oddělení pro dospělé čtenáře a studovna mají otevřeno 48 hodin, oddělení pro děti 29 hodin, pobočka v Horním Starém Městě 31,5 hodin, pobočka Poříčí 7 hodin, pobočka v Bohuslavicích-Adamově 4 hodiny týdně.

2) SLUŽBY V REGIONU A METODICKÁ ČINNOST

Jako knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí na základě smlouvy se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové jsme poskytli služby 50 evidovaným veřejným knihovnám i evidovaným knihovnám jiné sítě (školní, muzejní a archivní). Tato služba je hrazena z dotace od Královéhradeckého kraje na základě smlouvy č. 21RGI01-0129.

2. Finanční zajištění regionálních funkcí

Na rok 2022 poskytl Královéhradecký kraj na zajištění regionálních funkcí naší knihovně finanční částku 1 669 000 Kč. Celá částka byla vyčerpána.

Pověřená knihovna získala finanční příspěvek na nákup knihovních fondů formou dotací a darů od zřizovatelů obsluhovaných knihoven okresu. Jednalo se o částku 143 600 Kč od 38 obcí.

3. Hodnocení personálního zajištění regionálních funkcí

Personální zajištění zůstává bez změn:

úv.1,00 - metodička

úv.0,05 - ředitelka

úv.0,40 - pracovnice akvizice

úv.0,1 - pracovnice ochrany a údržby knihovního fondu

úv.0,1 - pracovnice oddělení pro dospělé čtenáře

úv.0,05 - účetní

4. Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou

Poradenská a konzultační činnost

Bylo uskutečněno 14 metodických návštěv. Týkaly se řešení provozních záležitostí, zaškolení nových knihovníků (Doubravice, Chvaleč, Kohoutov).

Knihovníci z neprofesionálních knihoven vyžadovali pomoc při katalogizaci nových knih, aktualizaci webových stránek a svého fondu.

O technické a prostorové vybavení knihoven projevíly zájem obce Dolní Kalná, Malé Svatoňovice a Pilníkov. Se starosty a knihovníky těchto obcí jednala metodička a nabídla pomoc při podávání žádostí o dotace na vybavení knihovny i praktickou pomoc s uspořádáním a vybavením interiéru knihoven.

Všechny knihovny okresu Trutnov jsou plně automatizovány, na svých webových stránkách nebo na stránkách obce mají vystavený on-line katalog.

Počet poskytnutých konzultací 196, byly uskutečněny telefonicky nebo e-mailem.

Konzultace se týkaly nejčastěji dotazů souvisejících s knihovnickým programem a provozem knihovny. O tuto pomoc požádalo 49 knihoven.

Na webu pověřené knihovny je oddíl Pro knihovny

<https://www.mktrutnov.cz/pro-knihovny/verejne-knihovny>

Profesionální knihovny okresu pořádají besedy o literatuře a lekce informačního vzdělávání. Tyto akce pořádá i řada neprofesionálních knihoven.

V MěK Dvůr Králové nad Labem studenti gymnázia doučují školáky ZŠ. Akce pod názvem Plaveš ve škole? pomáhá dětem především s matematikou a cizími jazyky.

Knihovny Trutnov a Dvůr Králové pořádají ve spolupráci s ČZU Praha virtuální univerzitu VU3V.

O pomoc při realizaci kulturních, vzdělávacích a komunitních akcí nepožádala žádná knihovna okresu.

Hodnocení knihovnických činností

Knihovna roku – knihovna v Batňovicích se umístila na 2. místě

Soutěž Městská knihovna roku – knihovna v Úpici 3. místo

Celostátní soutěže Vesnice roku se zúčastnily obce Havlovice (3. Místo v Královéhradeckém kraji), Lanžov a Zlatá Olešnice.

Průzkum spokojenosti uživatelů proběhl v knihovnách: Dvůr Králové nad Labem, Hostinné, Svoboda nad Úpou, Špindlerův Mlýn, Úpice, Vrchlabí a Žacléř.

Vyšší návštěvnost je především u dětských čtenářů.

Centrální adresář knihoven je každý rok aktualizován. Data neprofesionálních knihoven aktualizuje metodička, profesionální knihovny provádějí aktualizaci sami.

Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Pověřená knihovna uskutečnila tyto vzdělávací akce pro knihovny okresu:

Seminář literatura pro děti a mládež, workshop „Jak na to“ čtenářská SMS,

On line workshopy: Tvoříme pohádku, Můj hrdina, V říši zvířat, Vánoční zvyky.

Knihovny současnosti Olomouc

Byly uskutečněny 2 porady pro profesionální knihovny. Počet účastníků 16.

Budování výměnných fondů

		soubory	svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		761	45 711
z toho	první půjčení dokumentů	294	17 648
	prolongace	467	28 063

Pomoc při revizi a aktualizaci fondů v obsluhovaných knihovnách

Uskutečněno 5 revizí dle plánu s celkovým počtem 12038 revidovaných KJ. Během revizí byla provedena aktualizace fondů v daných knihovnách.

Pro 17 knihoven, které používají knihovnický systém Tritius a nakupují si knihy do svého fondu bylo v pověřené knihovně zpracováno 738 záznamů.

Do výměnných souborů bylo zakoupeno 2 470 KJ a při aktualizaci fondu bylo vyřazeno 2 781 zastaralých nebo poškozených svazků. Vyřazené knihy byly nabídnuty do domova seniorů a domova s pečovatelskou službou v Trutnově.

Revize KF v Mladých Bukách

Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit

MěK Trutnov navázala spolupráci s komunitním centrem pro ukrajinské děti.

Pracovnice dětského oddělení se zúčastnily Dne pro rodinu (13.5.2022)

Servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí

Servis automatizovaného knihovního systému je pro malé obecní knihovny zajišťován firmou Tritius a poplatek za tuto službu je hrazen z dotace na regionální funkce.

Knihovny mají data uložena na serverech poskytovatele svých systémů.

Knihovna ve Vrchlabí přešla v polovině roku na knihovní systém Tritius.

Stav zapojení oblasti do portálu Knihovny.cz k 31. 12. 2022

Zapojena MěK Trutnov a MěK Slavoj Dvůr Králové nad Labem.

5. Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2022

Dotace na podporu výkonu regionálních funkcí umožňuje zajistit dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb i v těch nejmenších obcích. Mezi nejvíce využívané služby patří distribuce výměnných fondů, poradenství, pomoc při revizích a aktualizacích knihovního fondu a servis knihovního systému.

Rozvoj služeb především u neprofesionálních knihoven brzdí především skutečnost, že se jedná o knihovníky, kteří na plný úvazek vykonávají své povolání a knihovnu ve své obci vedou na zkrácený úvazek. Z časových důvodů tedy většinou nepořádají akce pro veřejnost. Pokud obec takové akce pořádá, mají je na starosti zaměstnanci obecních úřadů, popř. spolky, které v daných obcích působí. Na většině obcí již v dnešní době nejsou ZŠ a mnohde ani MŠ.

Jako každým rokem i v roce 2023 budeme nadále nabízet jak praktickou, tak metodickou pomoc obcím a jejich knihovnám.

3) KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE

V roce 2022 jsme uskutečnili pouze 126 kulturních a 90 vzdělávacích akcí. Celkem tedy 216 akcí, kterých se zúčastnilo 3 852 uživatelé.

Knihovna je také konzultačním střediskem Virtuální univerzity třetího věku. V letošním roce museli studenti letní semestr (České dějiny a jejich souvislosti, Cestování – co jste možná nevěděli) ještě studovat distančně. V zimní semestr (České dějiny a jejich souvislosti II.) se již uskutečnil v prostorách studovny, kde se studenti setkávali 1x za čtrnáct dní.

Dotek hypnózy (5. dubna 2022)

Aleš Rezek: Koření chudých (17. 5. 2022)

Bookstart – klubík Povídalci

Návštěva seniorů ze stacionáře

Šárka Daňková: Krkonoše, seznamte se (6.12.2022)

4) KNIHOVNÍ FONDY

Přírůstek knihovního fondu v tomto roce činil 4 714 knihovních jednotek, z toho bylo 2 470 dokumentů pro výměnné soubory. Stav knihovního fondu k 31. 12. 2022 je 159 792 knihovních jednotek. Z toho 42 877 naučné literatury, 114 367 krásné literatury, 2 239 zvukových knih a 143 kartografických dokumentů, 138 ostatních dokumentů. Knihovna odebírá 138 exemplářů periodik. Na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 1 090 856 Kč (z toho 455 884 Kč na zakoupení výměnných fondů z dotace Královéhradeckého kraje a 143 600 Kč z příspěvků od obcí). Akvizice fondu probíhá prostřednictvím internetu nebo osobními návštěvami dealerů nakladatelství či knihkupectví. Výběru se také účastní pracovníce služeb a metodička, aby nákup odpovídal požadavkům našich uživatelů a knihovníků obecních knihoven.

Protože byla provedena aktualizace knihovního fondu (především beletrie) v průběhu roku, činil úbytek 9 947 knihovních jednotek.

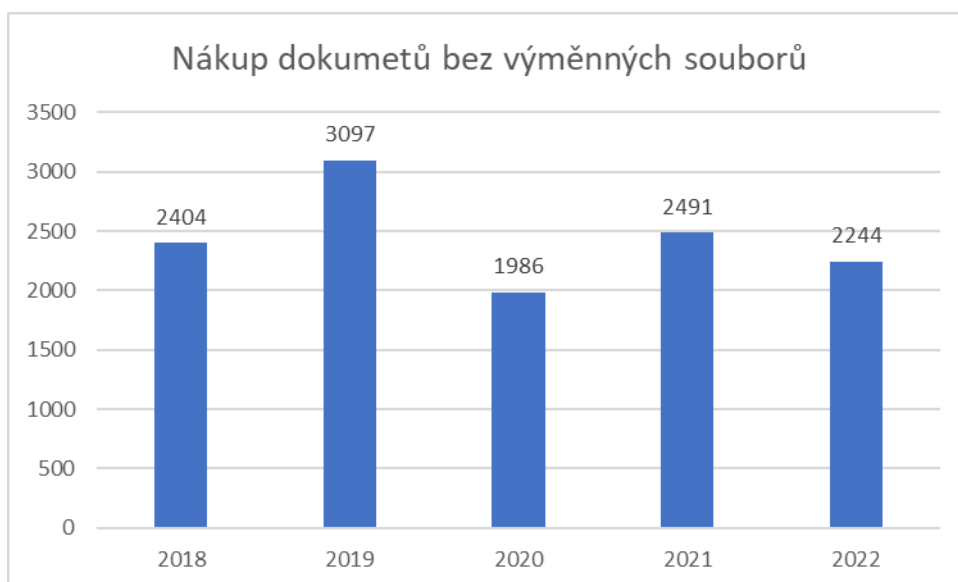
Knihovna zpracovává dokumenty podle platných katalogizačních pravidel RDA.

Pravidelně přispíváme také do souborného katalogu SKAT a Caslin. Záznamy jsou průběžně odesílány. Za záznamy odpovídá pracovníce oddělení zpracování knihovního fondu

Pracovníce oddělení zpracování knihovního fondu průběžně aktualizuje slovník autorit a doplňuje jej o autority našeho regionu, v tomto roce bylo odesláno 36 autorit, aktualizováno 3815 a převzato 2068 autorit.

V rámci ochrany fondů byly průběžně baleny nebo přebalovány knihy a periodika. Zároveň byly opravovány poškozené dokumenty, které se vrací od čtenářů. Protože jsme získali grant VISK3 na vybavení knihovny RFID bránami, jsou dokumenty postupně vybavovány bezpečnostními čipy. Snažíme se tak eliminovat ztráty dokumentů.

Obrat knihovního fondu (výpůjčky/stav fondu bez knih ve výměnných souborech) dosáhl 1,3 výpůjček na jednu knihovní jednotku.

5) HOSPODAŘENÍ KNIHOVNY

Rozpočet knihovny je tvořen příspěvkem od zřizovatele (7897 tis. Kč), příspěvkem na regionální funkce z rozpočtu kraje (1669 tis. Kč), dotacemi od obcí (výhradně na nákup knihovního fondu ve výši 144 tis. Kč), vlastními příjmy (564 tis. Kč), zúčtováním transferu do výnosu – 36 tis. Kč a

získaným grantem VISK3 MK ČR ve výši 100 tis. Kč. Celkem tedy knihovna hospodařila se 10410 tis. Kč.

Náklady na provoz knihovny:

- Spotřeba materiálu, energie, služeb 1937tis. Kč

Z toho:

nákup knihovního fondu 610 tis. Kč

na materiál, energii, služby a nájemné, opravy bylo vynaloženo 1327 tis. Kč

- osobní náklady 6288 tis. Kč (mzdy, OON, náklady na zdravotní a sociální pojištění a zákonné sociální náklady)
- náklady z DDHM, DDNM 141 tis. Kč
- 57 tis. Kč – odpisy

Celkem tedy 8423 tis. Kč.

Náklady na regionální funkce:

- Spotřeba materiálu, energie, služeb 691 tis. Kč

Z toho:

nákup knihovního fondu 456 tis. Kč

na materiál, energii, služby 235 tis. Kč

- Osobní náklady 978 tis. Kč (mzdy, náklady na zdravotní a sociální pojištění a zákonné sociální náklady)

Celkem na RF 1 669 tis. Kč

Příspěvek od obcí určený výhradně na nákup knihovního fondu do výměnných souborů ve výši 144 tis. Kč byl zcela vyčerpán.

Celkový rozpočet 10410 tis. Kč nebyl vyčerpán, knihovna na svůj provoz vydala 10236 tis. Kč.

Celkem knihovna hospodařila se zlepšeným hospodářským výsledkem 174 tis. Kč.

6) PRACOVNÍCI

Průměrný přepočtený stav zaměstnanců činil 13,25. Nedošlo k žádnému pohybu.

Všichni zaměstnanci se účastnili různých školení, která probíhala buď on-line formou nebo prezenčně (propojování autorit a Wikidat, Nemáte čas na knihy? Zkuste audiočtení, Tvoříme pohádku, Můj hrdina, ...) Pracovnice oddělení pro děti uspořádala seminář pro učitele základních škol Literatura pro děti a mládež.

7) TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ

V roce 2022 byly průběžně prováděny revize a drobná údržba přístrojů a zařízení. V listopadu došlo k výměně osvětlení za úspornější ledková světla.

- 3. 1. kontrola hasicích přístrojů a hydrantů
- 3.2. kontrola požárních uzávěrů (dveře)
- 8. 6. revize plynových kotlů, hlavní uzávěr plynu a měření spalin
- 27. 6. oprava komínu
- 13. 9. provedena periodická prohlídka plynových kotlů
- 1.12. revize elektroinstalace po montáži nového osvětlení

Knihovna získala grant MK VISK3 na zabezpečení fondu moderní RFID technologií. Zakoupeny byly nové bezpečnostní brány, RFID čtečky.

Na základě grantu MK VISK3 na nový elektronický katalog NEKprofi byl zakoupen dotykový displej bez klávesnice. Byl umístěn v oddělení studovny a používán výhradně na zobrazování dokumentů nedostupných na trhu.

Dále byl zakoupen počítač, knihovní regály, laminovačka a čtečky čárových kódů.

Byla také vytvořena nová webová stránka knihovny.